

Keltská výprava

V příloze 1 jsou navrženy dvě trasy výpravy. Hlavním cílem výletu je v obou případech nejbližší okolí rozhledny nacházející se u keltského hradiště Závist. Keltská aktivita 7 je vázaná přímo na rozhlednu. Výprava se ale dá přizpůsobit jiné lokalitě.

Pro koho: děti od 7 do 11 let

Časová náročnost: 4–6 hodin (aktivity se dají zkracovat, nebo naopak prodlužovat)

Personální náročnost: podle velikosti skupiny, minimálně 2 lidé

Potřebné materiály:

- míč na keltský fotbal (pro lepší efekt může být obalený papírem s nakreslenou lebkou)
- šátky na zavázání očí
- provazy nebo jiné pomůcky na vyznačení území
- keltský kruh a kartičky s pranostikami (příloha 2)
- kotlík a byliny, voda k vaření čaje, pomůcky pro rozdělání ohně
- provázky a jehly na tvoření náhrdelníků z přírodnin
- papíry a tužky
- hrací kostky (ideálně hranolovitého tvaru), hrací karty Dixit (případně jiné kartičky s obrázky podněcujícími představivost)
- obrázky keltských symbolů
- lékárnička
- použitá literatura pro legendy: Václav Mátl: *Krajinou druidů aneb Keltové na území Čech*. 2009, Nakladatelství XYZ, s. r. o.

Úvodem:

- **seznámení se navzájem, hry na zapamatování jmen a tzv. ledolamky**
- **společné nastavení pravidel, která budeme během dne dodržovat**
- **nástin harmonogramu**

Tipy na konkrétní „ledolamky“, tipy týkající se části nastavení pravidel a představení harmonogramu jsou uvedeny v samostatných pracovních listech.

1. keltská aktivita: Keltský fotbal

Pro tuto aktivitu se hodí ploché travnaté místo, hřiště apod.

Nejprve děti rozdělíme do dvojic například následujícím způsobem – každý dostane kolíček na záda. Kolíčky jsou různých barev a je důležité, aby na každou barvu byly dvě děti. Úkolem je, aby se dvojice daly dohromady

projekt NAŠE ČTVRTĚ 2 – Dobrodružná výprava

pracovní list

6

podle barev, aniž by u toho mluvily (fungují posunky, pantomima, ukazování na různé věci různých barev kolem).

Legenda k další části aktivity – keltský fotbal: „Víme, že Keltové lebky sbírali, ale úvahy, proč vlastně, jsou velmi obecné. Netušíme totiž, jestli je k tomu vedl kult předků známý i z jiných etnik, nebo sběratelská trofejní vášeň. Nadšení pro lebky šlo tak daleko, že s těmi méně hodnotnými si Keltové (alespoň v některých případech) v euforii z vítězství na válečném poli „čutali“ jako současní kluci s míčem.“ (Václav Mátl: *Krajinou druidů aneb Keltové na území Čech*, 2009, str. 162, 164.)

Hraje sudý počet hráčů, kteří vždy vytvoří dvojici, ve které je jeden slepý (má zavázané oči šátkem) a druhý vidoucí. Dvojice se drží za ruce, nebo jakkoliv jinak, ale po celou dobu hry se vzájemně dotýká. Lektor s dětmi připraví hřiště, označí dvě branky naproti sobě. Lze hrát různými způsoby – buď jen např. dvě dvojice proti sobě, nebo tři dvojice proti sobě atd. – určí lektorující s ohledem na charakter skupiny dětí.

Pravidla:

Do míče kope pouze hráč se zavázanýma očima a pouze ten také brání. Vidoucí je vodič a vede, informuje o míči, o rozestavení hráčů, a kam má jeho svěřenec kopnout. Hráči by si měli dopředu dohodnout strategii, jak budou komunikovat, a tu si vyzkoušet.

Pokud to jde, při autu vhazujeme do hřiště jiný míč, aby byla hra dostatečně dynamická. Na zapískání se všichni zastaví – rozhodčí může hru přerušit při hrozícím nebezpečí zranění.

Délka jedné hry cca 10 minut, poté dojde ve dvojici k výměně rolí.

,...’”

2. keltská aktivita: Keltské svátky

Na tuto aktivitu se hodí ploché místo v závětrí.

, ~ - , ° * “ ”

Legenda: „Keltové také slavili svátky, některé z nich si připomínáme i v dnešní době. A víte, co to jsou prastarosti?“ (Více také v knize Václav Mátl: *Krajinou druidů aneb Keltové na území Čech*, 2009, str. 37.)

Lektorující položí před děti kruh znázorňující keltský rok (ukázka viz příloha 2). Povídá si s dětmi o čtyřech hlavních keltských svátcích a o českých tradicích spojených se svátky (Vánoce v podobné době jako zimní slunovrat).

Čtyři hlavní keltské svátky:

- Samain – odpovídá našim Dušičkám
- Imbolc – začátek ledna
- Beltine – časově odpovídá našim čarodějnicím
- Lughnasad – v létě

Děti se rozdělí do dvojic nebo do trojic, každá skupina dostane několik kartiček s pranostikami a několik kartiček s daty. Mají za úkol pranostiky umístit na kruh (pranostiky i kruh jsou v příloze 2), stejně tak tam popořadě správně umístit i kartičky s daty. Společně pak s lektorujícím projdou celý rok, kontrolují správnost a povídají si o zajímavostech/oslavách jednotlivých období.

3. keltská aktivita: Keltská kuchyně

Nejlépe v době oběda a na místě, kde je možné rozdělat oheň.

Legenda: „Z jakých surovin asi Keltové vařili, co myslíte?“

V kotlíku jsou připravené různé byliny. Děti mají za úkol byliny roztřídit a hádat, jak se která jmenuje (lektorující může připravit nápovědy, případně atlas, ve kterém mohou děti byliny vyhledat). Z bylin je pak možné uvařit si s dětmi čaj na rozdělaném ohni, opéct buřty.

Poznávání koření – děti se zavázanýma očima poznávají po čichu různé druhy koření.

4. keltská aktivita: Obětiny

Pro tuto aktivitu je vhodné vybrat místo, kde je u sebe více stromů s nízkými větvemi.

Legenda: „Keltové věřili v mnohé bohy a obětovali jim různé dary.“ (Více také v knize Václav Mátl: *Krajinou druidů aneb Keltové na území Čech*, 2009, str. 114.)

Děti navlékají přírodniny na provázek a tvoří z nich náhrdelník – poté jej pověsí na strom v okolí, který si vyberou.

5. keltská aktivita: Věštění z kostek

Pro tuto aktivitu je vhodné ploché místo v závětrí.

Legenda: „Keltové věštili budoucnost pomocí hracích kostek hranolového tvaru.“ (Více také kapitola Den „po keltsku“ v knize Václav Mátl: *Krajinou druidů aneb Keltové na území Čech*, 2009, str. 137.)

Lektorující rozloží před skupiny tvořené vždy asi 4 dětmi 6 karet ze hry Dixit (pokud není k dispozici, tak nějaké karty s obrázky podněcujícími fantazii). Děti si pak vymýšlí otázky, které by chtěly „vyvěstit“ z budoucnosti. Lektorující jim může dát pro inspiraci několik otázek, např. „Co dostanu k Vánocům/narozeninám“, „Čím budu, až vyrostu“, „Co budu dělat letos o prázdninách“. Každé dítě řekne otázku, na kterou chce zjistit odpověď, po hodu hranolkovou kostkou pak otočí tu kartičku, jejíž číslo padlo – kartička mu napoví odpověď (ostatní děti mohou pomoci s výkladem). Mělo by jít pouze o legraci, lektorující dopředu vybere legrační a pozitivní obrázkové karty.

